

UMOWA

o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Japonii a Europejską Wspólnotą Energii Atomowej

RZĄD JAPONII I EUROPEJSKA WSPÓLNOTA ENERGII ATOMOWEJ (ZWANA DALEJ „WSPÓLNOTĄ”),

Pragnąc kontynuować i dalej rozwijać długoterminową, stałą współpracę, która może przynieść korzyść Japonii, Wspólnocie i stronom trzecim w pokojowym wykorzystaniu energii jądrowej wykluczającym przeprowadzanie próbnych wybuchów jądrowych na podstawie obopólnej korzyści i wzajemności;

Uznając, że Japonia, Wspólnota i państwa członkowskie osiągnęły porównywalny poziom zaawansowania w pokojowym wykorzystaniu energii jądrowej i w dziedzinie bezpieczeństwa dzięki odpowiednim przepisom ustawowym i wykonawczym dotyczącym zdrowia, bezpieczeństwa, pokojowego wykorzystania energii jądrowej i ochrony środowiska;

Pragnąc także poczynić długoterminowe ustalenia dotyczące współpracy w dziedzinie pokojowego wykorzystania energii jądrowej w przewidywalny i praktyczny sposób, które uwzględniają potrzebę odpowiednich programów dla energii jądrowej i ułatwiają handel, badania naukowe i rozwój oraz wspólne działania między Japonią a Wspólnotą;

Potwierdzając silne zaangażowanie rządu Japonii, Wspólnoty i rządów państw członkowskich w nierozprzestrzenianie broni jądrowej, w szczególności wzmocnienie i skuteczne stosowanie właściwych systemów zabezpieczeń i kontroli wywozu materiałów jądrowych, w ramach których powinna przebiegać współpraca między Japonią a Wspólnotą w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej;

Potwierdzając poparcie rządu Japonii, Wspólnoty i rządów państw członkowskich dla celów Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (zwanej dalej „Agencją”) i jej systemu zabezpieczeń, a także ich pragnienie, by promować powszechne przestrzeganie Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej podpisanego dnia 1 lipca 1968 r. (zwanego dalej „Układem o nierozprzestrzenianiu”);

Uznając, że zabezpieczenia jądrowe są stosowane we wszystkich państwach członkowskich Wspólnoty zgodnie z Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej podpisanym dnia 25 marca 1957 r. (zwanym dalej „Traktatem Euratom”);

Uznając zasadę swobodnego przepływu materiałów jądrowych, wyposażenia i materiałów niejądrowych wewnątrz Wspólnoty zawartych w Traktacie Euratom; i

Uznając także znaczenie wysokiego poziomu przejrzystości w zakresie zarządzania plutonem w celu obniżenia ryzyka rozprzestrzeniania broni jądrowej i zapewnienia ochrony pracowników, ludności i środowiska,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Definicje

Dla celów niniejszej Umowy:

a) Termin „Strony” oznacza rząd Japonii i Wspólnotę. Termin „Strona” oznacza jedną z powyższych „Stron”.

b) Termin „Wspólnota” oznacza zarówno:

i) osobę prawną powołaną przez Traktat Euratom; i

ii) terytoria, na których ma zastosowanie Traktat Euratom.

c) Termin „osoba” oznacza osobę fizyczną, przedsięwzięcie lub inny podmiot podlegający obowiązującym przepisom ustawowym i wykonawczym na odpowiednich obszarach jurysdykcji Stron, z wykluczeniem samych Stron.

d) Termin „właściwe władze” oznacza, w przypadku rządu Japonii, agencję rządową wyznaczoną przez rząd Japonii, a w przypadku Wspólnoty, Komisję Europejską lub inne władze, o których Wspólnota może w dowolnym czasie powiadomić pisemnie rząd Japonii.

- e) Termin „informacja jawna” oznacza informację nie sklasyfikowaną ze względu na bezpieczeństwo przez żadną ze Stron lub przez państwo członkowskie Wspólnoty.
- f) Termin „materiał jądrowy” oznacza
- i) „materiał źródłowy”, uran zawierający mieszanekę izotopów występujących w naturze; uran zubożony w izotop 235; tor; każdy z powyższych materiałów w postaci metalu, stopu, związku chemicznego lub koncentratu; każdy inny materiał zawierający jeden lub więcej z wyżej wymienionych o stężeniu określonym przez Radę Gubernatorów Agencji na mocy art. XX Statutu Agencji, przyjętego dnia 26 października 1956 r. (zwanego dalej „Statutem”) i zatwierdzonym przez właściwe władze obu Stron, które następnie informują się o tym wzajemnie na piśmie; oraz wszelkie inne podobne materiały określone przez Radę Gubernatorów Agencji na mocy art. XX Statutu Agencji, zatwierdzone przez właściwe władze Stron, które następnie informują się o tym wzajemnie na piśmie.
- ii) „specjalny materiał rozszczepialny”, pluton, uran 233, uran wzbogacony w izotop 233 lub 235; każdy materiał zawierający jeden lub więcej z wyżej wymienionych; oraz wszelkie inne podobne materiały określone przez Radę Gubernatorów Agencji na mocy art. XX Statutu i zatwierdzone przez właściwe władze Stron, które następnie informują się o tym wzajemnie na piśmie. Termin „specjalny materiał rozszczepialny” nie obejmuje „materiału źródłowego”.
- g) Termin „wrażliwy materiał jądrowy” oznacza odseparowany pluton (w tym pluton zawarty w mieszanym paliwie tlenkowym) lub uran wzbogacony do co najmniej 20 % w izotop 235 i/lub uran 233.
- h) Termin „wyposażenie” oznacza podstawowe wyposażenie fabryki, maszyny lub urządzenia, lub ich główne części, zaprojektowane i wyprodukowane specjalnie do wykorzystania w działalności jądrowej, które są wymienione w Części A Załącznika A do niniejszej Umowy.
- i) Termin „materiały niejądrowe” oznacza ciężką wodę lub każdy inny materiał, nadający się do użycia w reaktorze do spowolnienia neutronów wysokiej prędkości i zwiększenia prawdopodobieństwa późniejszego rozszczepienia, określone w Części B Załącznika A do niniejszej Umowy.
- j) Termin „odzyskany materiał jądrowy lub wyprodukowany jako produkt uboczny” oznacza specjalny materiał rozszczepialny pochodzący z przekazania materiału jądrowego na podstawie niniejszej Umowy lub otrzymany z jednego lub więcej procesów z wykorzystaniem kompletnych reaktorów jądrowych, przekazanych na podstawie niniejszej Umowy, i, jeżeli rząd Japonii i Komisja Europejska po konsultacjach między Komisją Europejską a rządem zainteresowanego państwa członkowskiego, wyrażą pisemną zgodę na jego przekazanie, każde inne wyposażenie

określone w Części A Załącznika A do niniejszej Umowy, które ma zostać przekazane na mocy niniejszej Umowy.

Artykuł 2

Zakres współpracy

1. Na mocy niniejszej Umowy Strony będą współpracowały, aby promować i ułatwić handel w dziedzinie energii jądrowej, badania naukowe i rozwój oraz inne działania między Stronami lub w Japonii i Wspólnocie na rzecz pokojowego i wykluczającego przeprowadzanie próbnych wybuchów wykorzystania energii jądrowej, z wzajemną korzyścią dla producentów, przemysłu w dziedzinie jądrowego cyklu paliwowego, zakładów przemysłowych, instytutów badawczo-rozwojowych i klientów, jednocześnie przestrzegając zasad nierozprzestrzeniania broni jądrowej.
2. Strony będą współpracowały w następujący sposób:
 - a) Każda Strona lub upoważniona osoba może dostarczać lub otrzymywać od drugiej Strony lub upoważnionej osoby materiały jądrowe, wyposażenie i materiały niejądrowe na zasadach uzgodnionych między dostawcą a odbiorcą.
 - b) Każda Strona lub upoważniona osoba mogą świadczyć usługi w dziedzinie jądrowego cyklu paliwowego w zakresie przewidzianym niniejszą Umową lub być odbiorcą takich usług od drugiej Strony lub upoważnionej osoby na zasadach uzgodnionych między dostawcą a odbiorcą.
 - c) Strony będą zachęcały do współpracy między sobą i między osobami poprzez wymianę ekspertów. W przypadku, gdy współpraca na podstawie niniejszej Umowy będzie wymagała wymiany ekspertów, Strony ułatwią wjazd i pobyt ekspertów na terytorium Japonii i Wspólnoty.
 - d) Strony będą ułatwiała dostarczanie i wymianę jawnych informacji, które mogą uzgodnić między sobą, między osobami lub między każdą ze Stron a osobą.
 - e) Strony mogą współpracować i zachęcać do współpracy między sobą i między osobami na innych zasadach uznanych przez Strony za stosowne.
3. Współpraca określona w ust. 1 i 2 podlega zarówno postanowieniom niniejszej Umowy jak i postanowieniom obowiązujących umów międzynarodowych, a także przepisom ustawowym i wykonawczym obowiązującym w Japonii i we Wspólnocie.

Artykuł 3

Elementy podlegające Umowie

1. Materiały jądrowe przekazywane między Japonią a Wspólnotą, zarówno bezpośrednio jak też poprzez kraj trzeci, podlegają niniejszej Umowie po ich wprowadzeniu na obszar jurysdykcji Strony przyjmującej, z zastrzeżeniem, że Strona dostarczająca pisemnie zawiadomiła Stronę przyjmującą o zamierzonym przekazaniu, a Strona przyjmująca dokonała pisemnego

potwierdzenia, że taki produkt będzie podlegał niniejszej Umowie i, że proponowany odbiorca, jeżeli nie jest nim Strona przyjmująca, będzie upoważnioną osobą podlegającą jurysdykcji Strony przyjmującej.

2. Wyposażenie i materiały niejądrowe przekazywane między Japonią a Wspólnotą, zarówno bezpośrednio jak też poprzez kraj trzeci, podlegają niniejszej Umowie po ich wprowadzeniu na obszar jurysdykcji Strony przyjmującej, tylko wtedy, gdy:

- a) w przypadku przekazania z Japonii do Wspólnoty, rząd Japonii lub, w przypadku przekazania ze Wspólnoty do Japonii, rząd zainteresowanego państwa członkowskiego, lub w stosownym przypadku Komisja Europejska, zdecydował, że przekazanie takich produktów nastąpi na mocy niniejszej Umowy; oraz
- b) Strona dostarczająca pisemnie zawiadomiła Stronę przyjmującą o zamierzonym przekazaniu, a Strona przyjmująca pisemnie potwierdziła, że takie produkty będą podlegały niniejszej Umowie i, że proponowany odbiorca, jeżeli nie jest nim Strona przyjmująca, będzie upoważnioną osobą podlegającą jurysdykcji Strony przyjmującej.

3. Pisemne powiadomienia i potwierdzenia wymagane na mocy ust. 1 i 2 są sporządzone zgodnie z procedurami, o których mowa w art. 14 niniejszej Umowy.

4. Materiały jądrowe, wyposażenie i materiały niejądrowe podlegające niniejszej Umowie podlegają jej do momentu, w którym:

- a) takie produkty zostały przekazane poza obszar jurysdykcji Strony przyjmującej zgodnie z odpowiednimi postanowieniami niniejszej Umowy;
- b) Strony zgadzają się, że takie elementy nie powinny dłużej podlegać niniejszej Umowie; lub
- c) w przypadku materiału jądrowego, określa się zgodnie z postanowieniami o zniesieniu zabezpieczeń w odpowiednich umowach, o których mowa w ust. 1 art. 8 niniejszej Umowy, że materiał jądrowy został zużyty lub rozcieńczony w taki sposób, że nie nadaje się już do użycia w jakiegokolwiek działalności jądrowej z punktu widzenia zabezpieczeń lub stał się praktycznie nieodzyskiwalny.

Artykuł 4

Współpraca w dziedzinie badań i rozwoju jądrowego

1. Na mocy art. 2 niniejszej Umowy, Strony rozwijają współpracę w zakresie badań i rozwoju na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej wykluczającego przeprowadzanie próbnych wybuchów między Stronami i ich agencjami oraz, odnośnie Wspólnoty, w stopniu przewidzianym w jej

konkretnych programach. Strony lub ich agencje, w stosownym przypadku, mogą pozwolić na uczestnictwo w takiej współpracy naukowcom i organizacjom wszystkich dziedzin nauki, włącznie z uniwersytetami, laboratoriami i sektorem prywatnym. Strony ułatwiają również współpracę w tej dziedzinie między osobami.

2. Strony zawierają oddzielną umowę w celu dalszego rozwoju i ułatwienia działań podlegających niniejszemu Artykułowi.

Artykuł 5

Wykonanie Umowy

1. Postanowienia niniejszej Umowy są wykonywane w dobrej wierze i w taki sposób, aby uniknąć przeszkód, opóźnień i nadmiernej ingerencji w działalność jądrową w Japonii i we Wspólnotie, a także aby zachować zgodność z praktyką rozważnego zarządzania niezbędnego do ekonomicznego i bezpiecznego prowadzenia działalności jądrowej.

2. Postanowienia niniejszej Umowy nie są używane w celu poszukiwania komercyjnych lub przemysłowych korzyści, ani ingerowania w komercyjne lub przemysłowe interesy, zarówno wewnętrzne jak i międzynarodowe, żadnej ze Stron lub upoważnionych osób, ani też ingerowania w politykę jądrową żadnej ze Stron lub rządów państw członkowskich Wspólnoty, ani utrudniania promowania pokojowego wykorzystania energii jądrowej i powstrzymywania przepływu produktów podlegających lub zgłoszonych jako mające podlegać niniejszej Umowie, zarówno na odpowiednich obszarach jurysdykcji Stron lub pomiędzy Japonią a Wspólnotą.

3. Materiały jądrowe podlegające niniejszej Umowie mogą być traktowane w oparciu o zasadę zamienności i proporcjonalności podczas poddawania ich procesom mieszania, w których tracą swoją tożsamość lub w wyniku których uważa się, że ją tracą, procesom konwersji, produkcji paliwa, wzbogacania lub ponownej obróbki.

4. W celu wykonania postanowień niniejszej Umowy, Japonia, Wspólnota i państwa członkowskie działają w zgodzie z postanowieniami Konwencji Bezpieczeństwa Jądrowego, która weszła w życie z dniem 24 października 1996 r.

Artykuł 6

Własność intelektualna

Strony zapewniają odpowiednią i skuteczną ochronę wytworzonej własności intelektualnej oraz technologii przekazanej na podstawie niniejszej Umowy zgodnie ze stosownymi umowami międzynarodowymi oraz przepisami ustawowymi i wykonawczymi obowiązującymi w Japonii i we Wspólnotach Europejskich lub ich państwach członkowskich.

Artykuł 7

Pokojoye wykorzystanie

1. Współpraca na mocy niniejszej Umowy będzie prowadzona w celach pokojowych wykluczających przeprowadzanie próbnych wybuchów.

2. Materiały jądrowe, wyposażenie i materiały niejądrowe przekazywane na mocy niniejszej Umowy oraz odzyskany materiał jądrowy lub wyprodukowany jako produkt uboczny są używane jedynie do celów pokojowych; nie są też wykorzystywane w żadnym urządzeniu do wybuchu jądrowego, do prac badawczych nad lub do rozwoju takich urządzeń.

Artykuł 8

Zabezpieczenia Agencji i Euratomu

1. Współpraca na mocy niniejszej Umowy wymaga, w stosownych przypadkach, stosowania przez Wspólnotę zabezpieczeń zgodnie z Traktatem Euratom i akceptacji stosowania zabezpieczeń Agencji na podstawie następujących umów dotyczących bezpieczeństwa:

- a) Umowa między rządem Japonii a Agencją o wdrażaniu ust. 1 i 4 art. III Traktatu o nierozprzestrzenianiu podpisanego dnia 4 marca 1977 r. (zwana dalej „Umową o zabezpieczeniach dla Japonii”), z poprawkami wprowadzonymi przez Protokół dodatkowy podpisany dnia 4 grudnia 1998 r.
- b) Umowa między Republiką Austrii, Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Estońską, Republiką Finlandii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Grecką, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Republiką Portugalii, Królestwem Hiszpanii, Królestwem Szwecji, Republiką Słowacką, Wspólnotą a Agencją o wdrażaniu art. III ust. 1 i 4 Traktatu o nierozpowszechnianiu podpisanego dnia 5 kwietnia 1973 r. (zwana dalej „Umową o zabezpieczeniach dla państw członkowskich Wspólnoty innych niż Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republika Francuska”), uzupełniona Protokołem dodatkowym podpisanym dnia 22 września 1998 r., z późniejszymi zmianami.
- c) Umowa między Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, Wspólnotą a Agencją o wdrażaniu zabezpieczeń w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w połączeniu z Traktatem o nierozpowszechnianiu podpisanym dnia 6 września 1976 r. (zwana dalej „Umową o zabezpieczeniach dla Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej”), z poprawkami wprowadzonymi przez Protokół dodatkowy podpisany dnia 22 września 1998 r.; i
- d) Umowa między Francją, Wspólnotą a Agencją o wdrażaniu zabezpieczeń we Francji podpisana dnia 27 lipca 1978 r. (zwana dalej „Umową o zabezpieczeniach dla Francji”),

z poprawkami wprowadzonymi przez Protokół dodatkowy podpisany dnia 22 września 1998 r.

2. Materiały jądrowe przekazane na podstawie niniejszej Umowy oraz odzyskane materiały jądrowe lub wyprodukowane jako produkt uboczny podlegają:

- a) w Japonii, zabezpieczeniom Agencji zgodnie z postanowieniami Umowy o zabezpieczeniach dla Japonii;
- b) we Wspólnocie, zabezpieczeniom stosowanym przez Wspólnotę zgodnie z Traktatem Euratom i, w stosownym przypadku, zabezpieczeniom Agencji zgodnie z postanowieniami Umowy o zabezpieczeniach dla państw członkowskich Wspólnoty innych niż Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republika Francuska, Umowy o zabezpieczeniach dla Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub Umowy o zabezpieczeniach dla Francji.

3. W przypadku, gdy z jakiegokolwiek powodu Agencja nie stosuje zabezpieczeń wymaganych na mocy ust. 2, Strony bezzwłocznie konsultują się, aby podjąć środki naprawcze i, w razie braku środków naprawczych, natychmiast czynią ustalenia odpowiadające zasadom i procedurom dotyczącym zabezpieczeń Agencji oraz zapewniające skuteczność i zakres przewidziane zabezpieczeniami Agencji, o których mowa powyżej w ust. 2.

Artykuł 9

Dalsze przekazanie

1. Materiały jądrowe, wyposażenie i materiały niejądrowe przekazywane na podstawie niniejszej Umowy oraz odzyskane materiały jądrowe lub wyprodukowane jako produkt uboczny nie będą przekazywane dalej poza obszar jurysdykcji Strony przyjmującej, z wyjątkiem obszarów jurysdykcji Strony dostarczającej, o ile Strona przyjmująca nie zapewni, że warunki ustalone w Załączniku B do niniejszej Umowy są spełnione w sposób należyty, bądź w przypadku braku takiego zapewnienia otrzyma na piśmie wcześniejszą zgodę Strony dostarczającej.

2. Poza stosowaniem postanowień określonych w ust. 1, zgodnie z niniejszą Umową nie będą przekazywane dalej poza terytorium jurysdykcji Strony przyjmującej, z wyjątkiem terytorium jurysdykcji Strony dostarczającej, bez jej uprzedniej pisemnej zgody, następujące produkty:

- a) wrażliwe materiały jądrowe; i
- b) wyposażenie do wzbogacania, ponownego przetwarzania lub produkcji ciężkiej wody,

chyba że, w przypadku produktów przekazywanych z Japonii do Wspólnoty, są one objęte odpowiednią umową dwustronną o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Japonii a rządem przyjmującego kraju trzeciego lub, w przypadku przekazywania ze Wspólnoty do

Japonii, przyjmujący kraj trzeci jest ujęty w spisie, który ma zostać sporządzony przez Wspólnotę, a Strona dostarczająca powiadomiła Stronę przyjmującą o takim przekazaniu .

Artykuł 10

Przejrzystość

Strony wymieniają informacje dotyczące bezpieczeństwa i skuteczności zarządzania materiałami jądrowymi, wyposażeniem i materiałami niejądrowymi przekazanymi na podstawie niniejszej Umowy.

Artykuł 11

Ochrona fizyczna

1. W odniesieniu do materiałów jądrowych przekazywanych na podstawie niniejszej Umowy i odzyskanych materiałów jądrowych lub wyprodukowanych jako produkt uboczny, rząd Japonii, rządy państw członkowskich Wspólnoty i, we właściwym przypadku, Komisja Europejska stosują środki ochrony fizycznej zgodnie z przyjętymi indywidualnie kryteriami, które zapewniają ochronę co najmniej na poziomie określonym w Załączniku C do niniejszej Umowy.

2. W odniesieniu do międzynarodowego transportu materiałów jądrowych podlegających niniejszej Umowie, Japonia, państwa członkowskie Wspólnoty i, we właściwym przypadku, Wspólnota działają zgodnie z postanowieniami Międzynarodowej Konwencji o ochronie fizycznej materiałów jądrowych, która weszła w życie z dniem 8 lutego 1987 r., i której są umawiającymi się Stronami.

Artykuł 12

Istniejące umowy

1. Postanowienia niniejszej Umowy uznaje się jako uzupełniające w stosunku do postanowień umowy o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej a rządem Japonii podpisanej dnia 25 lutego 1998 r. oraz postanowień umowy o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Japonii a rządem Republiki Francuskiej podpisanej dnia 26 lutego 1972 r., ze zmianami wprowadzonymi protokołem podpisanym między tymi samymi Stronami dnia 9 kwietnia 1990 r. i, we właściwym przypadku, mają pierwszeństwo przed postanowieniami wymienionych umów dwustronnych.

2. W zakresie w jakim postanowienia umów dwustronnych, o których mowa w ust. 1 niniejszego Artykułu, przewidują prawa i obowiązki rządu Japonii, rządu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub rządu Republiki Francuskiej wykraczające poza prawa i obowiązki zawarte w niniejszej Umowie, wspomniane prawa i obowiązki nadal są wdrażane na mocy wymienionych umów dwustronnych.

3. Niezależnie od postanowień ust. 1 art. 3 niniejszej Umowy, postanowienia niniejszej Umowy mają zastosowanie do materiałów jądrowych, które zostały przekazane, przed wejściem

w życie niniejszej Umowy, między Japonią a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej i pomiędzy Japonią a Republiką Francuską na podstawie umów dwustronnych, o których mowa w ust. 1.

4. Niezależnie od postanowień ust. 1 art. 3 niniejszej Umowy, postanowienia niniejszej Umowy mają zastosowanie do materiałów jądrowych, które zostały przekazane, przed wejściem w życie niniejszej Umowy, między Japonią a państwami członkowskimi Wspólnoty innymi niż Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republiką Francuską, jeżeli Strony zgadzają się, żeby takie materiały jądrowe podlegały niniejszej Umowie.

Artykuł 13

Zawieszenie i wypowiedzenie

1. Jeżeli Wspólnota, państwo członkowskie Wspólnoty lub Japonia w jakimkolwiek czasie po wejściu w życie niniejszej Umowy:

- a) w sposób istotny narusza postanowienia Artykułów 7, 8, 9 lub 11 niniejszej Umowy lub decyzje sądu arbitrażowego, o którym mowa w artykule 15 niniejszej Umowy; lub
- b) wypowiada lub materialnie narusza jakiegokolwiek postanowienia Umów o zabezpieczeniach z Agencją, o których mowa w ust. 1 art. 8 niniejszej Umowy,

rząd Japonii lub Wspólnota mają odpowiednio prawo do zaprzestania dalszej współpracy w ramach niniejszej Umowy, w całości lub w części, bądź wypowiedzenia niniejszej Umowy i domagania się zwrotu każdego materiału jądrowego przekazanego na podstawie niniejszej Umowy.

2. Jeżeli Wspólnota lub jakiekolwiek państwo członkowskie Wspólnoty inne niż Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republika Francuska detonuje urządzenie do wybuchu jądrowego, rząd Japonii może wykonać prawo określone w ust. 1.

3. Jeżeli Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republika Francuska detonuje urządzenie do wybuchu jądrowego, rząd Japonii może wykonać prawo określone w ust. 1.

4. Jeżeli Japonia detonuje urządzenie do wybuchu jądrowego, Wspólnota może wykonać prawo określone w ust. 1.

5. Zanim którakolwiek ze Stron podejmie, na mocy niniejszej Umowy, kroki zmierzające do zaprzestania współpracy w całości lub w części, wypowiedzenia niniejszej Umowy lub zażądania zwrotu materiałów, Strony konsultują się w celu podjęcia środków naprawczych i, we właściwym przypadku, uważnie rozpatrują następujące kwestie z uwzględnieniem konieczności podjęcia odpowiednich ustaleń:

- a) rezultaty podjęcia takich kroków; oraz
- b) czy fakty, które doprowadziły do rozważania takich kroków zostały spowodowane umyślnie.

6. Prawa przewidziane w niniejszym artykule mogą być wykonywane tylko wtedy, jeżeli druga Strona nie podejmie środków naprawczych w odpowiednim okresie czasu po przeprowadzonych konsultacjach.

7. Jeżeli którakolwiek ze Stron na mocy niniejszego Artykułu wykonuje swoje prawa żądając zwrotu materiału jądrowego przekazanego na podstawie niniejszej Umowy, rekompensuje ona drugiej Stronie lub zainteresowanej osobie należytą wartość rynkową za ten materiał.

Artykuł 14

Procedury operacyjne

W celu skutecznego wykonania postanowień niniejszej Umowy, właściwe władze Stron ustanawiają procedury operacyjne, a następnie zmieniają je we właściwym przypadku.

Artykuł 15

Konsultacja i arbitraż

1. Mając na celu promowanie współpracy zgodnie z niniejszą Umową, Strony mogą na wniosek którejkolwiek z nich konsultować się między sobą drogą dyplomatyczną lub w ramach innych forów konsultacyjnych.

2. W przypadku wątpliwości dotyczących interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy, Strony, na wniosek którejkolwiek z nich, konsultują się między sobą.

3. W przypadku, gdy jakikolwiek spór wynikający z interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy nie zostaje rozstrzygnięty w drodze negocjacji, mediacji, postępowania pojednawczego lub innej podobnej procedury, Strony mogą zgodzić się na przedłożenie takiego sporu do sądu arbitrażowego składającego się z trzech arbitrów wyznaczonych zgodnie z postanowieniami niniejszego ustępu. Każda Strona mianuje jednego arbitra, który może być obywatelem Japonii lub państwa członkowskiego Wspólnoty, a dwóch mianowanych w ten sposób arbitrów wybierze trzeciego, obywatela państwa innego niż Japonia lub państwo członkowskie Wspólnoty, który zostanie przewodniczącym. Jeżeli, w ciągu trzydziestu dni od złożenia wniosku o arbitraż, którakolwiek ze Stron nie mianuje arbitra, druga Strona może zwrócić się do Prezesa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o wyznaczenie arbitra. Ta sama procedura ma zastosowanie, jeżeli w ciągu trzydziestu dni od mianowania lub wyznaczenia drugiego arbitra nie został wybrany trzeci arbiter, z zastrzeżeniem, że trzeci arbiter wyznaczony w ten sposób nie będzie obywatelem Japonii lub państwa członkowskiego Wspólnoty. Większość członków sądu arbitrażowego stanowi kworum, a wszystkie decyzje wymagają

zgody dwóch arbitrów. Procedura arbitrażowa jest ustalana przez sąd, a decyzje sądu są wiążące dla obu Stron.

Artykuł 16

Status prawny załączników

Załączniki do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część. Mogą one być zmieniane za obopólną pisemną zgodą rządu Japonii i Komisji Europejskiej bez zmiany niniejszej Umowy.

Artykuł 17

Wejście w życie i okres obowiązywania

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie w trzydziestym dniu od daty wzajemnego powiadomienia się Stron drogą dyplomatyczną o zakończeniu odpowiednich wewnętrznych procedur niezbędnych do wprowadzenia w życie niniejszej Umowy. Niniejsza Umowa zostaje zawarta na okres trzydziestu lat ⁽¹⁾.

Niniejsza Umowa będzie następnie automatycznie przedłużana na kolejne okresy pięcioletnie, chyba że jedna ze Stron poinformuje na piśmie drugą Stronę o wypowiedzeniu niniejszej Umowy, nie później niż na sześć miesięcy przed datą jej wygaśnięcia.

2. Na mocy niniejszej Umowy, niezależnie od zaprzestania dalszej współpracy w całości lub w części lub wypowiedzenia niniejszej Umowy z jakiegokolwiek powodu postanowienia Artykułów 7, 8, 9, i 11 niniejszej Umowy nadal obowiązują.

Niniejsza Umowa wraz z jej załącznikami zostaje sporządzona w dwóch oryginałach, w języku duńskim, niderlandzkim, angielskim, fińskim, francuskim, niemieckim, greckim, włoskim, japońskim, portugalskim, hiszpańskim i szwedzkim. W przypadku wystąpienia rozbieżności, wersje angielska i japońska są uważane za rozstrzygające w stosunku do innych wersji językowych.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie upoważnieni do tego odpowiednio przez rząd Japonii i Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, podpisali niniejszą Umowę.

SPORZĄDZONO w Brukseli, dnia 24 lutego 2006 r.

W imieniu rządu Japonii:

T. KAWAMURA

W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej:

A. PIEBALGS

⁽¹⁾ Wymiana not dyplomatycznych miała miejsce dnia 20 listopada 2006 r. Zgodnie z postanowieniami Umowy data wejścia w życie to 20 grudnia 2006 r.

ZAŁĄCZNIK A

Część A

1. Kompletnie reaktory jądrowe:

Reaktory jądrowe, zdolne do pracy w warunkach kontrolowanej, samo podtrzymującej łańcuchowej reakcji rozszczepienia, z wyłączeniem reaktorów mocy zerowej, przy czym te ostatnie są zdefiniowane jako reaktory o projektowej maksymalnej wydajności produkcji plutonu nieprzekraczającej 100 gramów rocznie.

2. Zbiorniki reaktorów jądrowych:

Maszyny załadownicze i wyładownicze paliwa reaktorowego Wyposażenie manipulacyjne, specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wkładania lub usuwania paliwa do/z reaktora jądrowego, zdefiniowanego w pkt 1 powyżej.

3. Maszyny załadownicze i wyładownicze paliwa reaktorowego:

Wyposażenie manipulacyjne, specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wkładania lub usuwania paliwa do/z reaktora jądrowego, zdefiniowanego w pkt 1 powyżej.

4. Pręty regulacyjne i wyposażenie reaktorów jądrowych:

Specjalnie zaprojektowane lub przystosowane pręty, nośne lub podwieszono konstrukcje prętów, urządzenia sterujące prętem lub prowadnice pręta do kontrolowania procesu rozszczepienia w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1 powyżej.

5. Rury ciśnieniowe reaktora jądrowego:

Rury specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wprowadzania do nich elementów paliwowych i chłodziwa obiegu pierwotnego w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1 powyżej, przy ciśnieniu roboczym powyżej 50 atmosfer.

6. Rury cyrkonowe:

Metaliczny cyrkon i jego stopy, w postaci rur lub zestawów rur, w ilościach przekraczających 500 kg w dowolnym 12-miesięcznym okresie, specjalnie zaprojektowanych lub przystosowanych do wykorzystania w reaktorze zdefiniowanym w pkt 1 powyżej, przy czym stosunek ilości hafnu do cyrkonu jest mniejszy niż 1:500 w częściach wagowych.

7. Pompy do chłodziwa obiegu pierwotnego:

Pompy specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wymuszania cyrkulacji chłodziwa obiegu pierwotnego w reaktorach jądrowych zdefiniowanych w pkt 1 powyżej.

8. Konstrukcje wewnętrzne reaktora jądrowego:

Konstrukcje wewnętrzne reaktora jądrowego specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wykorzystania w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1 powyżej, w szczególności kolumny nośne rdzenia, kanały paliwowe, osłony termiczne, przegrody, płyty siatki dystansującej rdzenia i płyty dyfuzyjne.

9. Wymienniki ciepła:

Wymienniki ciepła (wytwornice pary) specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wykorzystania w obiegu chłodziwa obiegu pierwotnego w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1 powyżej.

10. Instrumenty do pomiaru i detekcji neutronów:

Instrumenty do pomiaru i detekcji neutronów specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do określania poziomu strumienia neutronów w rdzeniu reaktora jądrowego zdefiniowanego w pkt 1 powyżej.

11. Urządzenia do powtórnego przerobu napromieniowanych produktów paliwowych oraz specjalnie dla nich zaprojektowane lub przystosowane urządzenia.

12. Urządzenia do produkcji elementów paliwowych do reaktorów jądrowych oraz specjalnie dla nich zaprojektowane lub przystosowane urządzenia.

13. Urządzenia do separacji izotopów z uranu i wyposażenie, inne niż instrumenty analityczne, specjalnie dla nich zaprojektowane lub przystosowane.
14. Urządzenia do produkcji lub zagęszczania ciężkiej wody, deuteru i związków deuteru oraz specjalnie dla nich zaprojektowane lub przystosowane urządzenia.
15. Urządzenia do przetwarzania uranu i plutonu do wykorzystania w produkcji elementów paliwowych i separacji izotopów z uranu zdefiniowane kolejno w pkt 12 i 13 powyżej oraz specjalnie dla nich zaprojektowane lub przystosowane urządzenia.

Część B

1. Deuter i ciężka woda:

Deuter, ciężka woda (tlenek deuteru) i inne związki deuteru, w których stosunek liczby atomów deuteru do atomów wodoru jest większy niż 1:5 000, do wykorzystania w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1 część A, w ilościach powyżej 200 kg atomów deuteru w ciągu dowolnego 12-miesięcznego okresu.

2. Grafit klasy jądrowej

Grafit klasy jądrowej oznacza grafit o stopniu czystości lepszym niż równoważny 5 częściom na milion równoważnika boru oraz o gęstości większej niż $1,50 \text{ g/cm}^3$ do wykorzystania w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1, w ilości przekraczającej 30 ton metrycznych w ciągu dowolnego 12-miesięcznego okresu.

ZAŁĄCZNIK B

- i) Przekazywane produkty będą używane w przyjmującym kraju trzecim wyłącznie do celów pokojowych wykluczających przeprowadzanie próbnych wybuchów.
 - ii) Jeżeli przyjmujący kraj trzeci jest krajem nieposiadającym broni jądrowej, wszystkie materiały jądrowe w tym kraju są i będą podlegały zabezpieczeniom Agencji.
 - iii) W przypadku dalszego przekazywania materiału jądrowego, zastosowanie będą miały zabezpieczenia Agencji odnośnie materiału jądrowego w przyjmującym kraju trzecim.
 - iv) W przypadku dalszego przekazywania materiału jądrowego, zostaną utrzymane w przyjmującym kraju trzecim odpowiednie środki ochrony fizycznej co najmniej na poziomach określonych w Załączniku C.
 - v) Produkty przekazywane dalej nie będą później przekazywane z przyjmującego kraju trzeciego do innego kraju, jeżeli ten ostatni nie zapewni gwarancji równoważnych do określonych w Załączniku B.
-

ZAŁĄCZNIK C

Poziomy ochrony fizycznej

Uzgodnione poziomy ochrony fizycznej, które mają zostać zapewnione przez rząd Japonii, rządy Państw członkowskich Wspólnoty i, w stosownym przypadku, przez Komisję Europejską przy wykorzystaniu, przechowywaniu i transporcie materiałów jądrowych, sklasyfikowane według kategorii wymienionych w załączonej tabeli powinny co najmniej odpowiadać następującym właściwościom:

KATEGORIA III

Wykorzystanie i przechowywanie na terenie o kontrolowanym dostępie.

Transport przy zachowaniu specjalnych środków ostrożności, obejmujących wcześniejsze uzgodnienia między nadawcą, odbiorcą a przewoźnikiem i wcześniejsze pisemne ustalenia między podmiotami podlegającymi odpowiednio jurysdykcji i przepisom Państw wysyłających i przyjmujących, odpowiednio w przypadku transportu międzynarodowego, określające czas, miejsce i procedury przekazywania odpowiedzialności za transport.

KATEGORIA II

Korzystanie i przechowywanie na terenie chronionym, do którego dostęp jest kontrolowany, tzn. na terenie znajdującym się pod stałą obserwacją straży lub urządzeń elektronicznych, otoczonym fizycznym ogrodzeniem z ograniczoną liczbą odpowiednio kontrolowanych wejść lub inny teren o takim samym poziomie ochrony fizycznej.

Transport przy zachowaniu specjalnych środków ostrożności, obejmujących wcześniejsze uzgodnienia między nadawcą, odbiorcą a przewoźnikiem i wcześniejsze pisemne ustalenia między podmiotami podlegającymi odpowiednio jurysdykcji i przepisom Państw wysyłających i przyjmujących, odpowiednio w przypadku transportu międzynarodowego, określające czas, miejsce i procedury przekazywania odpowiedzialności za transport.

KATEGORIA I

Materiały jądrowe w tej kategorii są chronione przez wysoce niezawodne systemy zapobiegające nieuprawnionemu wykorzystaniu, w następujący sposób:

Korzystanie i przechowywanie na szczególnie chronionym terenie tzn. terenie chronionym określonym dla kategorii II, do którego ponadto wstęp mają tylko osoby o potwierdzonej wiarygodności i który znajduje się pod stałą obserwacją straży będącej w bliskim kontakcie z odpowiednimi władzami reagowania. Specyficzne środki podjęte w tym kontekście powinny mieć na celu wykrywanie i zapobieganie najściom, nieuprawnionym wejściom lub nieuprawnionemu wynoszeniu wymienionych materiałów jądrowych.

Transport przy zachowaniu specjalnych środków ostrożności określonych powyżej dla transportu materiałów jądrowych kategorii II i III oraz dodatkowo pod stałą obserwacją eskorty i w warunkach, które zapewniają bliski kontakt z odpowiednimi władzami reagowania.

TABELA:

KATEGORYZACJA MATERIAŁÓW JĄDROWYCH

Material jądrowy	Forma	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
1. Pluton ^(a)	Nie napromieniowany ^(b)	2kg lub więcej	Mniej niż 2kg ale więcej niż 500 g	500g lub mniej ^(c)
2. Uran- 235	Nie napromieniowany ^(b) — uran wzbogacony do 20 % w 235U lub więcej — uran wzbogacony do 10 % w 235U ale mniej niż 20 % w 235U — uran wzbogacony powyżej stanu naturalnego ale mniej niż 10 % w 235U ^(d)	5kg lub więcej	Mniej niż 5kg ale więcej niż 1kg 10kg lub więcej	1kg lub mniej ^(c) Mniej niż 10kg ^(c) 10kg lub więcej
3. Uran – 233	Nie napromieniowany ^(b)	2kg lub więcej	Mniej niż 2kg ale więcej niż 500 g	500g lub mniej ^(c)
4. Napromienowane paliwo			Zubożony lub naturalny uran, tor lub lekko wzbogacone paliwo (mniej niż 10 % zawartości rozszczepialnej) ^(e) ^(f)	

^(a) Z wyjątkiem plutonu zawierającego więcej niż 80 % izotopu 238.

^(b) Materiały jądrowe nie napromieniowane w reaktorze jądrowym lub materiały jądrowe napromieniowane w reaktorze jądrowym, ale o poziomie promieniowania równym lub mniejszym niż 1 Gy/g (100 radów/g) na jednym nieosłoniętym metrze.

^(c) Ilości mniejsze, znikome z radiologicznego punktu widzenia, powinny być wyłączone, ale chronione zgodnie z zasadami rozważnego zarządzania.

^(d) Uran naturalny, uran zubożony, tor oraz ilości wzbogaconego uranu do mniej niż 10 % nieobjęte kategorią III powinny być chronione zgodnie z zasadami rozważnego zarządzania.

^(e) Mimo, iż zaleca się opisany poziom ochrony, rząd Japonii, rządy Państw członkowskich Wspólnoty i Komisja Europejska, jeżeli jest to wskazane, mogą decydować o nadaniu innej kategorii ochrony fizycznej, po uprzednim dokonaniu oceny szczególnych okoliczności.

^(f) Inne paliwa, które ze względu na swoją pierwotną zawartość materiału rozszczepialnego przed napromieniowaniem klasyfikują się do kategorii I lub II mogą być przesunięte do niższej kategorii, gdy poziom promieniowania paliwa przekracza 1 Gy/g (100 radów/g) na jednym nieosłoniętym metrze.